

GROENE GEMEENTEN

ECOLOGISCH EN GIFVRIJ GROENBEHEER DOOR GEMEENTEN
ERVARINGEN EN VOORLOPERS

In totaal hebben 41 gemeenten in Nederland (12% van het totaal) gereageerd op het verzoek van Pesticide Acton Network Netherlands (PAN-NL) om hun ervaringen te delen in ecologisch beheer van de groene ruimte en gebruik van biologisch geteelde bolsoorten. Wij beschouwen deze groep gemeenten als 'voorlopers' en hebben hun positieve ervaringen samengevat. Wij hopen dat dit andere gemeenten kan motiveren en inspireren om hen te volgen. Ook gaan wij in op knelpunten die door de voorlopers zijn genoemd, zoals de beschikbaarheid van biologisch gecertificeerd plantmateriaal, hetgeen nu ruimschoots voorradig is.

SAMENVATTING

Op een brief van PAN-NL naar alle gemeenten in Nederland (334) hebben 41 (12%) gereageerd en gewezen op beheersmaatregelen die al genomen worden en die geheel of gedeeltelijk voldoen aan de voorstellen van PAN-NL. De meeste van de reacties betreffen ervaringen in het ecologisch beheer van de groene ruimte en het gebruik van biologisch geteelde bolsoorten. Ook geven enkele gemeenten aan dat ze geen bestrijdingsmiddelen gebruiken. Wij wijzen er op dat het formeel al sinds november 2017 voor gemeenten en andere professionele gebruikers wettelijk verboden is om bestrijdingsmiddelen te gebruiken buiten de landbouw, dus voor publieke groene ruimtes (met enkele specifieke uitzonderingen).

In Nederland geven 37 gemeenten aan beheersmaatregelen uit te voeren die geheel of gedeeltelijk voldoen aan de voorstellen van PAN-NL.

Bij de keuze van bollen en plantmateriaal zou alleen biologische (SKAL) gecertificeerd materiaal gebruikt moeten worden. Plantmateriaal gebaseerd op alternatieve keurmerken biedt geen garantie dat de planten of bollen voor insecten, bijen en de biodiversiteit veilig zijn. In tegenstelling tot wat sommige gemeenten ervaren, is er een ruim aanbod aan biologisch geteelde bollen en overig plantmateriaal (zie websites hieronder). Tenslotte is ons advies om besluiten ten aanzien van het gebruik van biologisch plantmateriaal vast te leggen in formeel beleid, zoals in een biodiversiteitsplan of een groenvisie, en deze visie breed bekend te maken in de gemeente.

INTRODUCTIE

In 2023 stuurde Pesticide Acton Network (PAN) Nederland een brief naar alle gemeenten in Nederland waarin de beheerders van de publieke ruimten worden aangesproken op hun verantwoordelijkheden. Hierbij wordt gevraagd de publieke ruimten zo in te richten met zoveel mogelijk inheemse planten, zodat dieren (insecten) een kans krijgen, en dat er alleen biologische bollen, planten en bomen worden geplant. In totaal 41 gemeenten gaven hierop in 2023 een (niet automatisch en inhoudelijke) reactie (12% van het totale aantal). Bij de meerderheid (37) van deze reacties wordt gewezen op beheersmaatregelen die al genomen worden en die geheel of gedeeltelijk voldoen aan de voorstellen van PAN-NL. In 4 gevallen wordt genoemd dat de brief van PAN-NL de gemeente heeft gestimuleerd om dit onderwerp (weer) op de agenda te zetten. In veel gevallen wordt genoemd dat de gemeente van goede wil is, maar dat het aanbod aan biologische (gecertificeerde) bollen of ander plantenmateriaal nog beperkt is. Soms wordt ook vermeld dat het voeren van een ecologisch verantwoord en gifvrij groen beleid niet alleen extra expertise maar ook extra kosten met zich mee brengt.

Gemeenten verwijzen naar een tekort aan biologisch aanbod, kwaliteit of hogere kosten. Echter, er zijn nu veel leveranciers van hoge kwaliteit biologisch bloemen, bollen, bomen en zaden.

Gemeenten verwijzen naar een tekort aan biologisch aanbod, kwaliteit of hogere kosten. Echter, er zijn nu veel leveranciers van hoge kwaliteit biologisch bloemen, bollen, bomen en zaden.

Hieronder volgt een samenvatting van de reacties, met als tweeërlei doel: de verantwoording van deze actie naar de respondenten en het geven van een overzicht van ‘best practices’ waarvan andere gemeenten kunnen leren.

Reacties zijn gegroepeerd en samengevat onder de kopjes ‘Ecologisch beheer groene ruimte’, ‘Gebruik biologisch geteelde bolsoorten’, ‘Pesticiden-vrije gemeente’, ‘Gebruik ecologische expertise en machinerie’. Er is ook een annex met informatie over keurmerken en een uitgebreide lijst met alle adressen voor biologische bollen en planten opgenomen.

ERVARINGEN IN HET ECOLOGISCH BEHEER VAN DE GROENE RUIMTE

In 20 inhoudelijke reacties (6% van alle gemeenten) wordt ingegaan op het ecologisch beheer van de groene ruimte (parken, sportvelden en bermen). Daarbij wordt vaak genoemd het belang van het bevorderen van de biodiversiteit in het algemeen en/of inheemse planten in het bijzonder. Al deze gemeenten zijn zich bewust van het belang van meer ecologisch verantwoord beheer, en zijn bezig dit bewustzijn ook ten uitvoer te brengen. Veel gemeenten wijzen daarbij op het belang van een aangepast maaibeleid. Vaak wordt het niet gebruiken van bestrijdingsmiddelen hierbij ook genoemd. Soms wordt ook genoemd dat dit alles in formeel beleid is bekrachtigd, zoals in een biodiversiteitsplan of een groenvisie, hetgeen ons van groot belang lijkt. Een paar gemeenten noemen ook dat ecologisch beheer van de groene ruimte goed kan samengaan met klimaatadaptatie of het meer klimaatbestendig maken. Ook wordt regelmatig genoemd dat het beperkte aanbod van biologisch geteelde beplanting een belemmering is. Daarnaast merken sommige gemeenten op dat gebruik van inheemse soorten niet altijd de beste keus hoeft te zijn ook al is het doel om diervriendelijk en gifvrij te zijn.

Twintig (20) gemeenten geven aan zich in te zetten voor ecologisch beheer van de groene ruimte.

Ons advies:

- **Het gebruik van bestrijdingsmiddelen in openbaar groen is sinds 2017 verboden, gemeenten dienen dit te handhaven, en inwoners actief af te raden bestrijdingsmiddelen te gebruiken.**
- **Het is belangrijk te kiezen voor inheemse planten, en een ecologisch verantwoord maaibeleid.**
- **Leg besluiten vast in formeel beleid, zoals in een biodiversiteitsplan of een groenvisie, en maak deze visie breed bekend in de gemeente.**

GEMEENTE BEEK
Het bevorderen van biodiversiteit heeft bij ons hoge prioriteit. De gekozen beplanting bestaat uit een diversiteit van inheemse en waardplanten. Daarmee bevorderen wij dat de flora en insecten elkaar opzoeken zodat hun populatie kan groeien. Het maaibeheer van onze bermen wordt hierop afgestemd. Bijvoorbeeld door gedifferentieerd te maaien wat de biodiversiteit bevordert.

GEMEENTE DORDRECHT
Alle bermen in het buitengebied worden al ecologisch beheerd en de bermen in de stad steeds meer. Uiteraard worden daarbij geen bestrijdingsmiddelen gebruikt. Bij de keuze van plantmateriaal kiezen we steeds meet plantensoorten met een hoge biodiversiteitswaarde. De plantkeuze is vaak een compromis tussen biodiversiteit en geschiktheid van de lokatie.

GEMEENTE LAND VAN CUIJK
We beseffen ons dat we zorgvuldig met onze natuur en stedelijk groen moeten omgaan. We hebben uw bericht daarom gedeeld met de verschillende vakdisciplines van natuur en landschap, stedelijk groen en boombeheer. Extensiever maaibeheer, aanleg van inheemse beplanting, behouden van bomen, diversiteit in het sortiment, allemaal aandachtspunten waar we ons bewust van zijn. We zijn op de goede weg.

GEMEENTE WEERT
Bij de inrichting en het beheer is er steeds meer aandacht voor soortenrijkdom en het realiseren van verbindingen en creëren van een diversiteit aan biotopen om het herstel van biodiversiteit te bewerkstelligen. We maken de omslag naar een ecologische inrichting en beheer van de openbare ruimte.

GEMEENTE UTRECHT
Bij het onderhouden en herinrichten van groen moet er gekozen worden voor zo veel mogelijk inheemse soorten en het bevorderen van de biodiversiteit. Door keuze voor bij-, insect- en vlindervriendelijke bloemsoorten en specifiek maaibeleid zorgen we voor een bijdrage aan het tegengaan van de biodiversiteitscrisis.

GEMEENTE TYNAARLO
Ik kan u melden dat wij zoveel mogelijk materiaal (bomen, heesters, bollen, wilde bloemen, etc.) toepassen die een meerwaarde hebben voor aanwezige fauna.

GEMEENTE HARDERWIJK
We zetten al jaren in op een natuurlijke beplanting waarbij boomlaag, struiklaag en kruidlaag met bollen gezamenlijk zorgen voor een gezonde plek voor flora en fauna en met name ook insecten. Dit heeft de Raad afgelopen jaar in de nieuwe groen en natuurvisie ook weer bekrachtigd.

GEMEENTE HOORN
Wij zien het belang van insecten en biodiversiteit. In ons maaibeleid houden wij daar rekening mee, door gefaseerd te maaien en het gemaaide gras deels af te voeren. Ook zaaien wij mengsels van

inheemse bloemen in onze bermen en parken, om de aanwezigheid van bloeiende kruiden te stimuleren die in Hoorn van nature voorkomen.

GEMEENTE BERG EN DAL

We zetten steeds meer in op kruidenrijke bermen en bloemrijke planten. Voor de verspreiding daarvan, gebruiken we voornamelijk zaden afkomstig van kruiden uit lokaal gelegen gebieden. Ook passen we het beheer aan (extensivering), waardoor planten die hier van nature groeien beter tot ontwikkeling en verspreiding komen. Om dit beleidsmatig kracht bij te zetten, zijn we met een biodiversiteitsplan bezig.

Gemeente Berg en Dal. "We zetten in op kruidenrijke bermen en bloemrijke planten, gebruik van lokale zaden, en extensief beheer. Beleidsmatig zijn we bezig met een biodiversiteitsplan."

GEMEENTE BORNE

Op dit moment loopt er in Borne een pilot met natuurlijk beheer waarbij wij op 6 locaties nieuwe maaimethode gebruiken ter bevordering van de biodiversiteit. Meer informatie hierover: twentemilieu.nl/borne/extensief-maaibeheer.

GEMEENTE WESTERKWARTIER

Wij trachten het gemeentelijk groen, daar waar het kan, zoveel mogelijk ecologisch te beheren en in te spelen op biodiversiteit. Kansen daarvoor liggen met name in ons buitengebied en regelmatig ook binnen de bebouwde kommen. Onze bermen, bosgebiedjes en overhoeken beheren wij met oog voor natuurlijke processen. Vaak wordt hier bijvoorbeeld gefaseerd gemaaid om daar zo veel mogelijk op in te spelen.

GEMEENTE VLIELAND

Bij aanplant van nieuwe bomen, struiken of gewassen, wordt er gekeken naar insecten-vriendelijkheid en inheems.

GEMEENTE ZOETERMEER

We passen waar wenselijk inheems plantmateriaal toe, zoals onder andere in de ecologische zones. Zo schrijven we bij het inzaaien van bermen een 'Zoetermeers mengsel' voor met gebiedseigen soorten die bij voorkeur lokaal zijn gewonnen. Op bepaalde plekken passen we ook uitheemse soorten toe om een bepaald beeld te bereiken. Dit vinden we buiten de ecologische zones verantwoord en zetten we daarom voort.

GEMEENTE RENKUM

Wij merken op dat de keuze voor inheemse bomen en planten niet altijd de beste is in sommige openbare ruimtes. Wij streven er bij een afwijkende keuze altijd naar, om een zo diervriendelijk mogelijke keuze te maken, niet alleen voor insecten maar voor een veel bredere groep dieren.

GEMEENTE HARDERWIJK

Wij denken dat niet inheemse soorten ook een goede bijdrage kunnen leveren aan de biodiversiteit mits bestrijdingsmiddel vrij gekweekt. Daarbij spelen op sommige plekken andere overwegingen om een andere keuze te maken dan alleen een bijdrage aan de biodiversiteit.

ERVARINGEN IN HET GEBRUIK VAN BIOLOGISCH GETEELDE BOLSOORTEN

In 23 inhoudelijke reacties (6% van alle gemeenten) wordt genoemd dat gemeenten streven naar het gebruik van biologisch (Skal) gecertificeerde bollen. Dit doel valt vaak samen met het -langdurig- zijn van een gifvrije gemeente (zie volgende thema). Maar vaak wordt genoemd dat het aanbod aan biologisch geteelde bollen tekort schiet. Voor de meeste gemeenten staat de belevingswaarde van het bollenmengsel voorop, dus ook als die niet allemaal biologisch gecertificeerd zijn. Voor sommigen staat biodiversiteit en gifvrij voorop.

In hun reacties geven gemeenten aan dat ze zoveel mogelijk biologisch en SKAL gecertificeerde bollen of planten in hun groenvoorziening gebruiken. Als alternatief voor biologisch geteeld materiaal wordt ook verwezen naar het gebruik van alternatieve keurmerken, te weten: “On the way to PlanetProof”, MPS-ABC certificaat, NL-Green label, of wordt verwezen naar plantmateriaal van kwekers die lid zijn van Select Plant of het milieucertificaat (MPS) voeren (zie reactie verderop).

Drieëntwintig (23) gemeenten geven aan zich in te zetten voor gebruik van biologisch gecertificeerde bloembollen.

Veel gemeenten verwijzen naar een tekort aan biologisch aanbod (zie reactie verderop), of de hogere kosten, of twijfelen over de kwaliteit. De gemeente Utrecht voert een campagne om initiatieven van bewoners die bollen planten in de openbare ruimte te stimuleren biologische teelt te gebruiken.

Ons advies:

- **Wil een gemeente geen pesticiden via plantmateriaal binnenslepen, dan zijn SKAL gecertificeerde producten de enige juiste keuze. Plantmateriaal gebaseerd op alternatieve keurmerken biedt geen garantie.**
- **In tegenstelling tot wat gemeenten ervaren, is er een ruim aanbod aan goede kwaliteit biologisch geteelde bollen en plantmateriaal. Verderop volgt een lijst.**
- **Gemeenten dienen proactief te zijn in bewonersinitiatieven om gebruik van biologisch geteelde planten en bolsoorten te stimuleren.**

GEMEENTE VLISSINGEN

Voor het afnemen van bollen hebben wij contact met SKAL gecertificeerde bedrijven, die 100% biologisch geteeld zijn. Daar waar wel traditioneel geteelde bollen door deze bedrijven zijn geleverd was dit conform de huidige wetgeving en milieueisen. Op dit moment is het simpelweg nog zo dat niet alle bollenmengsels biologisch leverbaar zijn.

GEMEENTE SLUIS

Voor het groen invullen van onze buitenruimte maken wij ook gebruik van bloembollen. Maar om ook hier gezamenlijk in de transitie mee te gaan zal deze inkoop steeds meer bestaan uit biologische bloembollen. Onze eerste ervaring met dit bioproduct is positief

GEMEENTE DEN HAAG

Gemeente Den Haag: "Inmiddels is 80% van de geleverde bollen aan de gemeente biologisch. We streven naar 100% in 2024.

Bloembollen worden in de gemeente veel toegepast vanwege de belevingswaarde. Sinds een aantal jaren is een budget beschikbaar voor de aanschaf van biologische bollen. Zo worden bollenleveranciers gestimuleerd om steeds meet biologische bollen te gaan kweken waardoor het prijsverschil tussen biologische en niet-biologische bollen verder zal afnemen. Inmiddels is ruim 80% van de geleverde bollen aan de gemeente biologisch. Het streven is om dit iun 2024 op 100% te laten komen.

GEMEENTE AMSTERDAM

Bij de inkoop van bollen wordt door de gemeente ingezet op de categorieën biologisch of middels milieukeur. Helaas is nog niet alle beplanting biologisch leverbaar. Op dit moment wordt een nieuwe aanbesteding voor inkoop beplanting voorbereid. We onderzoeken in het aanbestedingstraject of we het SKAL-keurmerk verplicht kunnen stellen bij de inkoop van alle beplanting (dus niet alleen bij biologisch geteelde bollen zoals nu het geval is). Het SKAL-keurmerk is strenger dan On the way to PlanetProof, maar nog niet breed gangbaar binnen de plantenbranche. Door dit als gemeente te eisen is de verwachting dat meer kwekers volgens het SKAL-certificaat gaan telen. Daardoor zal het assortiment toenemen waardoor we op termijn volledig biologisch plant en zaadgoed kunnen gebruiken. Bomen moeten afkomstig zijn van kwekerijen met het lidmaatschap van Select Plant en/of het Milieukeur certificaat hebben. Het is op dit moment niet mogelijk om uit het contractbeheersysteem te herleiden hoeveel bollen en zadenmengsels zijn ingekocht en wat daarvan biologisch geteeld is of een keurmerk heeft.

GEMEENTE REIMERSWAAL

De grote partijen bloembollen die wij aanschaffen worden ingekocht bij een gerenommeerde (biologische) bollenkweker. Wij kopen géén bollen bij Bol.com of dergelijke stuntaanbieders.

GEMEENTE ALBLASSERDAM

Indien wij bloembollen toepassen gebruiken wij bollen die biologisch zijn geteeld. Deze teelt vindt plaats onder

auspiciën van SKAL. Daarnaast kiezen we voor bollenmengsels die wel kunnen bijdragen als voedselbron voor bijen, vlinders, etc. Ook bij inkoop van bomen, heesters en vaste planten kopen wij zo veel mogelijk duurzaam en biologisch geteelde planten.

GEMEENTE EIJSDEN-MARGRATEN

In het verleden zijn ook in onze gemeente veel bollen (narcissen en tulpen) in de bermen aangeplant die geen landschappelijk en ecologische waarde hebben. Dat gebeurt nu gelukkig niet meer.

GEMEENTE UTRECHT

Gemeente Utrecht. "We hebben een brochure over biologisch geteelde bollen en gebruiken deze in een campagne gericht op bewoners organisaties."

Het planten van stinzensoorten langs de singels en op andere karakteristieke plaatsen heeft ook een cultuurhistorisch belang, en voor zover dat door de gemeente wordt gedaan, zijn het altijd biologisch geteelde bollenmengsels. Ik heb ook aan de organisatie die bewoners initiatieven ondersteund gevraagd of zij zicht hebben of bloembollen door bewoners worden geplant, wat hun visie / beleid hierop is. Het blijkt dat veel zelfbeheerders (stinzen)bollen poten maar dit is niet allemaal ecologisch! We hebben het er al eens over gehad of we daar niet iets campagneachtigs over zouden moeten beginnen. Dat wordt nu opgepakt. Er is een brochure als handvat ontwikkeld welke bollen wel en niet te gebruiken en dit zijn uitsluitend biologisch geteelde bollen. Ook hebben we voor elk van die 8 mengsels een recept (aantal bollen per m2 en welke soort in welke verhouding).

GEMEENTE VOORNE AAN ZEE

Biodiversiteit is een groot aandachtspunt in het collegeprogramma. De keuze voor biologische inheemse onbespoten bollen is hierbij dan uitgangspunt.

GEMEENTE DE BILT

Wanneer wij bollen planten kiezen wij zoveel mogelijk voor stinzenbollen, bij voorkeur uit biologische teelt.

GEMEENTE ZEIST

Naar aanleiding over uw oproep geen bollen met pesticiden te gebruiken kan ik u mededelen dat wij ons daar terdege van bewust zijn en heel geleidelijk onbespoten bollen aan het planten zijn. Wij proberen hier zo goed mogelijk aan te voldoen.

GEMEENTE PEEL EN MAAS

Wij zijn ons bewust van de nadelen van het gebruik van onnatuurlijke bolsoorten. Daarom gebruiken we zo veel mogelijk alternatieven zoals inheemse zaadmengsels voor bloemen of biologisch geteelde bolsoorten. Deze laatste zijn vanwege de hoge kosten en de matige kwaliteit nog geen volwaardig alternatief. We houden de ontwikkelingen hiervan in de gaten. We zijn terughoudend in het gebruik van onnatuurlijke bolsoorten. We sluiten het gebruik van onnatuurlijke bolsoorten echter niet per definitie uit.

GEMEENTE SOEST

We hebben het afgelopen jaar een proef gedaan met biologisch bollen. We monitoren de resultaten.

GEMEENTEN LAREN EN BLARICUM

Momenteel planten wij geen nieuwe bollen in het openbaar groen. Bollen die er staan, staan er al langere tijd. Onze voorkeur gaat zeker uit naar onbespoten beplanting en bollen, maar het assortiment is nog klein, de verkrijgbaarheid zeer beperkt en de prijs hoog.

GEMEENTE RHEDEN

Wij zijn terughoudend in met de aanplant van bloembollen. In het verleden zijn bij de entrees van de dorpen en op accentpunten bloembollen gebruikt. We zijn daar de laatste jaren zeer terughoudend in.

GEMEENTE ASSEN

De gemeente koopt haar producten duurzaam in. Daarom kiezen we alleen voor bloembollen die biologisch geteeld zijn. Het betreft bloembollen met een SKAL keurmerk.

GEMEENTE ALMELO

Als gemeente betrekken wij de bloembollen van JUP-Holland, die werken onder milieucertificaat Planet Proof (stimuleert duurzame bloembollen productie), in samenwerking met verschillende milieuorganisaties. Ook hebben ze een MPS-A en NL-Green label. De Groene Loper gebruikt alleen materiaal waarbij zij weten dat het gifvrij is gekweekt. Daarbij gaan ze af op informatie van de kweker. De bollen die zij uitgeven zijn biologische bloembollen van Natural Bulbs.

GEMEENTE AA EN HUNZE

Het probleem is echter helaas vaak dat biologische kwekers niet in grote hoeveelheden kunnen leveren. Ik hoop dat het aanbod steeds verder zal uitbreiden.

GEMEENTE SOMEREN

Als gemeente maken wij gebruik van bollen afkomstig van JUB-Holland. JUB-Holland hecht veel waarde aan duurzame en milieubewuste teelt. Ze proberen het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen tot het minimum te reduceren. Daarnaast zijn ze ook al jaren actief deelnemer van MPS en SKAL.

ERVARINGEN IN HET ZIJN VAN EEN PESTICIDEN-VRIJE GEMEENTE

Wij wijzen er op dat het formeel al sinds november 2017 voor gemeenten en andere professionele gebruikers wettelijk verboden is om bestrijdingsmiddelen te gebruiken buiten de landbouw, dus voor publieke groene ruimtes (met enkele specifieke uitzonderingen). In totaal noemen 8 gemeenten (2% van alle gemeenten) dat zij pesticiden vrij zijn, dat wil zeggen dat zij alleen biologisch gecertificeerd plantmateriaal kopen en in de openbare ruimte geen gebruik maken van bestrijdingsmiddelen. Het betreft de gemeenten Harderwijk, Smallingerland, Soest, Vlieland, Vlissingen, Weert, Zoetermeer, en Zutphen. Soms is dat al geruime tijd het geval. De gemeenten Zutphen en Smallingerland spannen de kroon met een gifvrije gemeente voor zeker 40 jaar. Anderen zijn al 10 of 25 jaar gifvrij. Ook is er de opmerking van een gemeente dat zij wel gifvrij zou willen zijn maar dit niet kan vanwege het beperkte aanbod van biologische producten. Echter, het feit dat sommige gemeenten al heel lang gifvrij zijn toont dat 'waar een wil is, is een weg'.

Acht (8) gemeenten geven aan dat zij al jarenlang pesticiden vrij zijn, dus alleen biologisch gecertificeerd plantmateriaal kopen en geen bestrijdingsmiddelen gebruiken.

Ons advies:

- **Gemeenten dienen hun bewoners actief te informeren dat zij pesticiden-vrij zijn, door vermelding op hun website.**
- **Gemeenten dienen hun burgers aan te moedigen geen pesticiden te gebruiken tegen mossen en onkruid of insecticiden tegen mieren, slakken, en insecten.**
- **Gemeenten dienen hun burgers te informeren tegen de zeer schadelijke effecten van chemische anti vlooien- en tekenmiddelen op water en bodem.**

ERVARINGEN IN HET GEBRUIK VAN ECOLOGISCHE EXPERTISE EN MACHINERIE

PAN-NL wees in haar brief ook op het gebruik van ecologische expertise voor het uitvoeren van ecologische en gifvrije ambities. Een 4-tal gemeenten is hier in hun reactie expliciet op in gegaan. Ook wordt hierbij genoemd dat het uitvoeren van ecologisch beleid extra kosten met zich mee brengt, of dat de machinerie niet is aangepast.

GEMEENTE VLISSINGEN

Wij hebben hiervoor goed opgeleid personeel in dienst bestaande uit een stadsecoloog, Tuin- en Landschapsinrichters, European Tree Workers en European Tree Technicians. Onze groen medewerkers bij Stadsbeheer zijn allen opgeleid in het kader van de wet natuurbescherming.

GEMEENTE DORDRECHT

De suggestie om de expertise van goede plantdeskundigen te gebruiken is lastig te volgen omdat er geen certificering is voor een goede plantendeskundige.

GEMEENTE OLDAMBT

Wij zijn sinds kort gaan samenwerken met een lokale ecoloog om naar de biodiversiteit van onze gemeente te kijken en om een actieplan te maken. Het is niet alleen een geld kwestie, maar toch ook weer wel. De huidige machinerie bijvoorbeeld is nu ingesteld om zo breed, zo veel en zo snel mogelijk te maaien. Voor niet al te grote bermen is dit bijvoorbeeld funest. Waar het om draait is toch ook geld. Voor gemeenten is groenbeheer en -inrichting toch een sluitpost. Feitelijk zouden er voor het groenbeheer resultaatverplichtingen moeten worden ingesteld. Mooi zou zijn dat er ook gewaarmerkte rijksgelden tegenover staan.

GEMEENTE WEERT

Om deze omslag op een ecologisch verantwoorde wijze te maken hebben wij sinds enkele jaren een nieuwe beleidsfunctie van stadsecoloog.

GEMEENTE SMALLINGERLAND

“Ik werd vlak voor de vakantie gebeld door een bewoner in Drachten die ons wilde bedanken voor de mooie nieuw inrichting van hun straat. Vorig jaar hebben we samen met onze wijkmanager een leuk proces gehad met de bewoners en zijn we tot een nieuwe inrichting gekomen. Van een traditioneel grasveld naar een kruidenrijk veld met maaipaden, bloemrijke heesters en insectenmuurtjes. Een erg geslaagd resultaat met blije bewoners. Tot slot vind ik het mooi dat we een veel diverser en fraaier gebied hebben ontwikkeld wat ook nog eens goedkoper is in onderhoud en goed is voor mens en dier.”

Ons advies:

- **Draag bij aan de biodiversiteit en plant ook eens fruitbomen of struiken voor kleinfruit.**
- **Realiseer je dat ecologisch beheer ook goedkoper kan zijn in onderhoud voor de gemeente.**

WAT ZEGGEN KEURMERKEN EN CERTIFICATIE VAN PLANTEN EN BOLLEN OVER HET GEBRUIK VAN PESTICIDEN?

Naast alle actueel gangbare labels zijn alleen bij SKAL gecertificeerde planten tijdens en na de teelt geen chemische bestrijdingsmiddelen toegepast.
Bij MPS-GreenerGrown 3 sterren label wordt alleen biologische bestrijdingsmiddelen toegepast.

Wat betreft overige genoemde keurmerken, hier zijn alle wettelijk toegestane bestrijdingsmiddelen geoorloofd:

Wil een gemeente geen pesticiden via plantmateriaal binnenslepen, dan zijn biologisch geteelde en SKAL gecertificeerde producten de beste keuze.

MPS

MPS-ABC label planten kunnen wél behandeld zijn met pesticiden en is dus geen garantie dat de planten of bollen voor insecten, bijen en de biodiversiteit veilig zijn.

On the way to PlanetProof

Plantmateriaal met het keurmerk “On the way to PlanetProof”, geeft geen enkele garantie dat de planten of bollen voor insecten, bijen en de biodiversiteit veilig zijn.

Select Plant

Plantmateriaal met het keurmerk Select Plant, geeft geen enkele garantie dat de planten of bollen voor insecten, bijen en de biodiversiteit veilig zijn.

NL Greenlabel

Plantmateriaal met het keurmerk NL Greenlabel, geeft geen enkele garantie dat de planten of bollen voor insecten, bijen en de biodiversiteit veilig zijn.

De soorten residuen en de maximaal toegestane gehalten zijn in de sierteelt wettelijk niet geregeld en de koper kan ervan uitgaan dat het materiaal met resten van bestrijdingsmiddelen is besmet.

Wil een gemeente geen pesticiden via plantmateriaal binnenslepen, dan zijn biologisch geteelde en SKAL gecertificeerde producten de eerste keuze. Als alternatief komen MPS-GreenerGrown met 3 sterren of eventueel met 2 sterren in aanmerking.

Hier is uitgebreide informatie over de keurmerken te vinden: pan-netherlands.org/keurmerken-plantmateriaal/

BIOLOGISCHE BLOEMEN, BOLLEN, BOMEN EN ZADEN

Algemeen
Biologische Sierteelt Nederland
biotuinwijzer.nl/webshops

Kwekers
aaldering-destek.nl
aliesnatuurlijk.nl
arborealis.nl
arnicakwekerij.nl
bastin.nl
bierkreek.nl
bijenkans.nl
decohof.nl
dedriehoekakersloot.nl
dependens.nl
detuinstek.nl/kwekerij
goede-planten.nl
hessenhof.nl
holstotuinen.nl
kwekerijjacobs.nl
kwekerijvanhoutum.nl
kwekerijwiering.nl
lageschaar.nl
liefhebbersplanten.nl
natuurlijksterker.nl
noorderbloemen.nl
opvallendeplanten.nl/kwekerij
pietersplanten.nl
tastyblooms.nl

Inspiratie
wildeweelde.nl/openbaar-groen-en-bermen

Bollen
biotulips.nl
ecobulbs.nl
huibertsbloembollen.nl
naturalbulbs.nl
sprinklr.co/collections/biologische-bloembollen
sterkebollen.nl/
tulipsgreen.nl

Bomen
desterappel.nl
devrolijkenoot.nl
florisbomen.nl
korneland.nl
kwekerijstekkers.nl
kwekerijvalckenhof.com
stadsbomerij.nl
vruchtboom.nl

Rozen
bierkreek.nl

Webshop
bloemoloog.nl
sprinklr.co/collections/tuinplanten

Zaden
bolster.nl
cruydthoeck.nl

maart 2024

pan-netherlands.org
pan.netherlands@gmail.com

Pesticide Action Network Netherlands